

Mødet den 31. Januar 1907.

Fraværende: Harald Jensen.

1. (J. Nr. 305—06). Forslag til **Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i Aaret 1907—08.**

Formanden forelagde Budgettet, der balancerede med 3075647 Kr. 33 Øre, hvoraf dog de 992000 Kr. paa Versurposter. Budgettet maatte betegnes som normalt, men Udvalgene havde ogsaa udvist stor Sparsommelighed. En meget betydelig Del af Udgifterne var imidlertid afhængige af Lovgivningen, saaledes Fattigforsørgelse, Alderdomsforsørgelse, Skolevæsen, Retsvæsen, Politivæsen og Menighedsudgifter, og disse androg paa nærværende Budget ca. 816000 Kr., hvilket Beløb i Virkeligheden nærmest burde erlægges af Staten. De virkelig kommunale Udgifter, som Udgifter til »de fattiges Kasse«, til Gader og Veje o. s. v., androg kun $\frac{1}{4}$ af den samlede Udgift. Det Beløb, der i Aar maatte lignedes paa Formue og Lejlighed androg ca. 995000 Kr. Budgettets Merudgift fordelte sig paa de forskellige Konti med 14100 Kr. paa Fattigvæsenets, 9900 Kr. paa Alderdomsunderstøttelsesvæsenets, 28200 paa Skolevæsenets, 6500 paa Brolægnings- og Vejevæsenets, 5500 paa Rets- og Politivæsenets, og endelig 9100 Kr. til de offentlige Lystanlæg samt 17000 til Renter og Afdrag paa Gæld. Merindtægterne og Besparelserne

vilde man finde paa Kontierne: Marselisborg, de militære Etablissementer, Vand-, Gas-, og Elektricitetsværket, samt Kødkontrollen, ialt ca. 52000 Kr. Forøgelsen i Udgift ca. 41000 Kr. kunde ikke virke meget afskrækkende, og der var god Grund til at antage, at Skatteprocenten ikke vilde stige. Han fandt det unødvendigt i indeværende Aar at optage Laan, og paa Grund af Pengeforholdene vilde det ogsaa være klogest at vente lidt endnu. Til Budgettet vilde han knytte enkelte Smaabemærkninger. Da Ordenscorpset i Virkeligheden ikke eksisterede mere, fandt man det rigtigst at inddrage det Beløb, som dettes Chef hidtil havde oppebaaret i Honorar, men samtidig ønskede man at give samme Mand de 200 Kr. i personligt Tillæg for hans Arbejde som Billettør ved Indkvarteringsvæsenet. Med Hensyn til Udgifterne til Koncerter i »Vennelyst« havde man konfereret med vedkommende Udvalg idet Budgetudvalget ønskede Summen nedsat. Fra Beboerne i Knudrigsgade var der fornylig fremkommet en Henvendelse angaaende Ombrolægningen af nævnte Gade, hvilken Omlægning i Aar ikke fandtes paa Budgettet; Henvendelsen laa til Eftersyn for Byraadets Medlemmer. Han henstillede, at Mødet sluttede Kl. 9; skulde det vise sig nødvendigt, kunde der saa fortsættes i et ekstra Møde paa Lørdag, men i saa Fald maatte man ogsaa den efterfølgende Lørdag holde Møde, da der skal være 8 Dage mellem de to Behandlinger af Budgettet.

Nørgaard anbefalede Budgettet, der maatte kaldes normalt. De forskellige Udvalg havde resigneret, men dog særlig Brolægningsudvalget, og man havde Grund til at haabe, at Skatteprocenten ikke vilde stige, især naar man tog Skatteydernes stigende Evne i Betragtning. Høje Skatteprocen-

ter virker trykkende paa en By, og Forholdet var jo det, at de direkte Skatter udgjorde vor væsentligste Indtægtskilde. Det var ikke her som for Københavns Vedkommende, at man havde store Indtægter fra andre Sider og derfor skulde man være meget forsigtig med at røre ved de Indtægter, vi havde af vort Gas- og Elektricitetsværk. Naar man paastod, at Gas- og Elektricitetsforsyning medførte inddirekte Beskatning, var det ikke helt rigtigt, og den Indtægt, disse Værker havde, var i Virkeligheden ikke stor i Forhold til den Risiko, der blev løbet, og i hvert Tilfælde var det nødvendigt, at disse Forretninger gav endog betydeligt Overskud, hvis man vilde hindre Skatteprocenten i at stige alt for stærkt, hvilket i høj Grad vilde skade hele Næringslivet. Han paapegede det heldige i, at Kommunen gik med til Indførelsen af Ejendomsskyld, idet denne Skatteform i Aar gav 81000 Kr. Den Sum af ca. 100000 Kr. som vi i Aar havde mere i Udgift var for en stor Del foranlediget ved Lovgivningen, og Staten burde betale en større Del deraf. Det var glædeligt at se, at der stedse blev større og større Stemning for, at Udgiften til Skolevæsenet overgik til Staten, og der var al Anledning til at tage Retsvæsenet med. Som et glædeligt Lyspunkt vilde han fremhæve, at det synes, som om Skatteevnen var stigende, og det Forhold maatte man haabe blev af nogenlunde Varighed. Med Hensyn til de smaa Flotheder, Budgetudvalget havde tilladt sig, skulde han nævne Udvidelsen af Badeanstalten og Musikken i Vennelyst, hvilken sidste Udvalget imidlertid fandt vel kostbar, skønt man sympatiserede med Ordningen. Det var glædeligt, som Forholdene udviklede sig paa Kontoen Marselisborg. Den nye Ordning gav større Indtægt, og man var nu naaet saa vidt, at man kunde sige,

at Godset forrentede sig. Der var solgt, bortgivet og anvendt for ca. 1½ Million Kr. og i Bekostninger var der paaløbet ca. 1200000 Kr., den samme Sum som Godset kostede, saa naar Ejendommen nu kunde give ca. 27000 Kr. i Indtægt, maatte dette betegnes som meget godt. Derimod gik det ret langsomt med at finde Liebhavere til Grundene Nord for Byen. Det laa vist i, at der ingen direkte Adgang fandtes til disse Kvarterer. Hvis Børneasylet lagdes derop, maatte Finsensgade imidlertid anlægges, og saa kom Køberne nok, men Udvalget havde holdt igen med Anlægget af denne Gade, fordi den ikke selv vilde afgive, men kun føre til Grunde. Med Hensyn til Hospitalets Konto vilde han sige, at naar Kontoen var steget noget, skønt intet særligt skulde udføres, var det fordi, at Indtægten var beregnet noget mindre end før. Det var glædeligt, at vi ingen større epidemiske Sygdomme havde haft, men erindres maatte det dog, at disse betød en Indtægt for Hospitalet. Af Hensyn til Tuberkuloseloven vilde man snarest fremkomme med Forslag til en midlertidig Ordning, Forslag til en endelig Ordning vilde først komme senere. Iøvrigt anbefalede han Budgettet til Vedtagelse i den Skikkelse, hvori det forelaa, og at man i hvert Fald begrænsede sine Fordringer.

Simonsen fremhævede, at naar Budgettet saa nogenlunde ordentlig ud, var det, fordi man havde maatte udskyde meget. Udgifterne gik stadig opad, uden at Indtægterne fulgte med. Efter Forslaget kunde man nøjes med kun at forlange Ligningen forhøjet med 40000 Kr., og dette var kun naaet ved at knibe Udgifterne meget langt ned, men desuagtet maatte man nok kalde det en mindre heldig Udvikling. Og det var de direkte Skatter, som bar den store Del af Byrden, de

andre Indtægter var forholdsvis smaa. En Del ret nødvendige Arbejder var udskudt til senere Tider, andre Arbejder, som f. Eks. de 10000 Kr. til Bruunsbro og de 10000 til de nye Boringer til Vandværket, skulde afholdes af Laan, og Bro-lægningsarbejderne indskrænkedes i meget betydelig Grad. Mon det ikke var værd at overveje Optagelsen af et Laan til Bro-lægningsvæsenet, saaledes at denne store Udgift kunde fordeles over en Aarrække. Byens Gæld var nu ret betydelig, Afdrag og Forrentning udgjorde ca. 700000 Kr., hvilket paa det nærmeste vilde sige et Beløb, der svarede til vor største Indtægt, Formue og Lejlighedsskatten. Den store Udvidelse af Vandværket, der vilde medføre en Udgift paa ca. 120000 Kr., burde udsættes saa længe som muligt. Vandet kostede nu Værket 50 Øre pr. 100 Tdr.; maaske kunde der være Mening i til Brug ved Vanding af Gader og Veje at anlægge Pumpestationer ved Slagteriet og Østbanetorvet. Saltvand var muligvis bedre til dette Brug end Ferskvand, og det var ret meningsløst at anvende det dyre artesiske Vand til Gadevanding. Den ene Pumpestation kunde muligvis sættes i Forbindelse med Maskinen paa Slagtehuset, for den andens Vedkommende maatte man nok anvende Motor. Ligesom den foregaaende Taler fandt han den nye Ordning af Marselisborgforholdene meget god og mente, at Godset blev særdeles godt administreret. Den megen Talen om Forurettelse af den nordlige Bydel kunde han ikke indrømme havde noget paa sig. Forholdet var jo dog det, at hvis Marselisborgudvalget vilde sælge til lavere Priser, saa vilde alt strømme Syd paa, og Udviklingen vilde komme ud af sin sunde og rolige Gænge. Med Hensyn til Musikken i Venne-lyst maatte Budgetudvalget fralægge sig Ansvaret.

Det var ifølge Byraadets Vedtagelse, at det foreslaas saaledes ordnet, meget imod Udvalgets Vilje. — Som Stillingen var i Byraadet, hvor ti Stemmer ofte stod imod ti, og hvor de modsatte Partier altid kunde hindre hinandens Forslag, maatte Budgetforslaget være et Kompromis. Men Mindretallet havde paa flere Punkter taget Afstand fra Fler-tallet og forbeholdt sig sin Stilling. Saaledes med Hensyn til en Del af Budgettet for vort Rets- og Politivæsen. Udvalget var enigt om at nægte det Beløb, Politimesteren forlangte til en ny Politi-assistent, og ligeledes var man enigt om at nægte det Beløb af 1200 Kr., der ønskedes til Forsøg med Blodhunde. Dette Forslag var meget utiltalende. Skovenes Inddragelse vilde sikkert ikke medføre mere Brug af Politi end nu. Iøvrigt var der i Budgetudvalget ikke ringe Strid om Politiudgifterne. Retsvidnerne fik en lille Lønforhøjelse, men om Politibetjentenes Lønforhøjelse var der Uenighed og ligeledes om Skatteopkrævernes. Disse sidstes Løn var vel ikke stor, men de havde dog fra 1600 til 1900 Kr. og burde foreløbig blive staaende ved det. Betjentene androg om en Omregulering af Politikorpsets Lønningsklasser. Nu var Betjentene delt i 3 Klasser med henholdsvis $\frac{1}{6}$, $\frac{2}{6}$ og $\frac{3}{6}$ af Betjentenes Antal i hver Klasse. Udvalget foreslog at bibeholde de 3 Lønningsklasser, men med lige mange i hver, dog vilde Mindretallet kun gaa med til denne Ordning, forsaavidt at Oprykning fra en Klasse til den næste foregik efter Anciennitet. Det var unødvendigt, at Oprykningen foregik efter Politimesterens Indstilling, han havde i Politikassen Midler nok, naar det gjaldt Belønning af særlig flinke Betjente. Med Lønningen maatte alle Betjente staa Byen lige nær. Det burde være Ancienniteten og ikke Politimesteren, der bestemte Betjentenes

Løn, og det vilde være i høj Grad uretfærdigt, om helt sagesløse, f. Eks. Kone og Børn, skulde lide under, at Politimesteren ikke syntes om en eller anden Betjent. Assistentens Løn var nu med alle Biindtægter ca. 4500 Kr., en Overbetjent havde 2370 Kr., Betjentene af 1. Klasse havde ialt fra 1950 Kr. til 2150 Kr., af 2. Klasse 1650 Kr. til 1750 Kr. og af 3. Klasse 1450 Kr. til 1520 Kr., enkelte dog kun 1350 Kr. Disse Lønninger kunde man foreløbig ikke gaa med til at forhøje efter den nuværende Klasseinddeling, men ved en fornuftig Inddeling vilde 11 Mand rykke op i anden Lønningsklasse og andre 11 i øverste Lønningsklasse. Lønningerne var vel ikke store, men mange af Kommunens Funktionærer havde dem ikke bedre. Anderledes gik det med Lægerne. De forlangte blot, hvad de vilde have, og man var nødt til at imødekomme dem. Blot Arbejderne var ligesaa godt organiserede som Lægerne. Udvalget havde foreslaet nægtet nogle Smaabeløb til Kvindehjemmet »Sichar«, til Oprettelse af skandinaviske Sømandshjem i fremmede Havne, til Opdragelsesanstalterne Flakkebjerg og Landerupgaard samt til Aarhus Skyttekreds, men alligevel ydedes der til humane Institutioner og i filantropiske Øjemed ca. 31000 Kr. Man foreslog 10000 Kr. til Børnebespisningen i Byskolerne. Mindretallet ønskede, at Byen skulde overtage hele denne Sag, men Aftalen var, at Bespisningen skulde fortsættes i 10 Uger, og hvis der ad privat Vej ikke indkom saa meget, at dette ved Hjælp af Byens 10,000 Kr. kunde lade sig gøre, fremkom man med Forslag om yderligere Bevilling, saa denne Sag var nu fuldstændig lagt i Borgernes Haand. Mindretallet tog Afstand fra Forslaget om den foreslaede Forhøjelse af Skovfoged Mikkelsens Løn, idet man gik ud fra, at

1300 Kr. + Bolig m. m. maatte betragtes som meget passende. Endvidere havde Mindretallet foreslaaet, at det Tilskud paa 300 Kr., der hidtil havde været tildelt Redningshjemmet »Betesda«, blev strøget i Lighed med, hvad der var sket med Tilskudet til »Sichar«. Begge disse Hjem var sikkert kun Forretning. Mindretallet foreslog, at de 150 Kr. til »Fængselshjælpen« strøges, og mente ogsaa, at det var ret unødvendigt at bruge 600 Kr. til Oprettelse af en Sekretærpost for Sundhedskommissionen. Det var i det hele taget mærkeligt, at Sekretærposterne i de Udvalg, hvor Sekretær brugtes, stedse lønnedes med 600 Kr., uanset at det Arbejde, der knyttede sig til de forskellige Poster, var højst forskelligt. I nærværende Budgetforslag havde man imødekommet en Mængde Lønkrav, men man havde denne Gang i Modsætning til ved tidligere Lejligheder, begyndt fra neden af. Lønninger, der var over 3000 Kr., havde Mindretallet nægtet at gaa med til at forhøje. Der foreslaaes bevilget 1600 Kr. til Anskaffelse af et nyt Orgel i Kapellet. Hidtil havde Organisten taget hele Fortjenesten ved Orgelspillet, nu ønskede man ved Hjælp af en lille Afgift, at Orgelet forrentede og afdrog sig selv. Mest tiltalende var det naturligvis, om Orgelspillet i Kapellet kunde være helt gratis, men det var vist for Tiden uigennemførligt. Den foreslaaede Udvidelse af Badehusene mod Syd var ikke meget betydelig, men selvfølgelig bedre end intet. De meget omtalte Sandkasser ved Aaen var i en lidet hyggelig Forfatning. De gav 144 Kr. i Indtægt, men derfra gik 50 Kr. til Vedligeholdelse, saa Nettoindtægten var ikke stor; de burde sikkert helst fjernes. Mindretallet ønskede endvidere, at Begravelsesvæsenet ordnedes saaledes, at man kun behøvede at henvende sig eet Sted foruden hos Præsten.

Hele Udvalget var derimod enigt om, at Kommunens Uniformer og Tryksager burde bortliciteres. Hidtil havde visse Forretninger haft den deraf flydende Fortjeneste, og det var der ingen Mening i. Der havde været Ønsker fremme om at komme bort fra Skatteopkrævningen, idet man gik ud fra, at de fleste Skatteydere nu betalte paa Kontoret, og at det ikke vilde være vanskeligt for Folk helt at vænne sig til dette. Denne Sag blev der imidlertid ikke taget nogen Beslutning om, den var stadig under Overvejelse. Mindretallet ønskede, at der anskaffedes en ny Ambulance i Stedet for den gamle, tohjulede Kærre, der stod paa Politistationen, og som Aarhus ikke godt kunde være bekendt. Man havde ment, at Hospitalets Sygevogn vilde kunne gøre Fyldest, men den var ikke altid rede til Brug udenfor Hospitalets Tjeneste, og Mindretallet ansaa det for uheldigt at vente med en bedre Ordning paa dette Omraade. Endvidere ønskede Mindretallet, at Byen blev sin egen Leverandør af Medicin, derved at der oprettedes et kommunalt Apotek. Vi brugte nu for ca. 18000 Kr. Medicin, som leveredes af Apotekerne med en Rabat af 10 pCt. Denne Rabat var meget for lille, og der var ingen Tvivl om, at et kommunalt Apotek vilde forrente sig udmærket. En ret almindelig Apotekomsætning var 12000 Kr. og selv en Omsætning paa 4000 Kr. kunde føde sin Mand. Der vilde altsaa sikkert spares betydeligt, og Dispensationen kunde man vel nok paaregne. Kommunehospitalets Apotek i København kostede ialt 46000 Kr., skønt det producerede Varer, der i Apotekerne vilde koste 84000 Kr. Man tillod sig derfor at henlede Opmærksomheden paa denne Sag. Med Hensyn til mindre Foranstaltninger, som f. Eks. Krematoriet paa den nye Kirkegaard mod Syd, var det muligvis heldigst

at vente, da Pengeforholdene for Tiden ikke syntes gunstige. Men da det ellers var »gode Tider« nu, og den private Foretagsomhed virkede, var det sikkert heldigst at vente lidt, muligvis til efter Landsudstillingen, med de ikke absolut nødvendige kommunale Arbejder. Til Slutning anbefalede han Budgettet, hvorom man var enig i det væsentlige, skønt ikke om alt, men dog vilde han endnu engang anbefale det af Mindretallet foreslaae.

Formanden mente, at Hr. Simonsen huskede fejl, idet Budgetudvalget var enigt om Lønforhøjelse til Skovfogeden i Riis Skov.

Politimesteren beklagede meget, at man ikke fandt Anledning til at bevilge Beløb til Ansættelse af endnu en Politiasistent. Ansættelse af en Assistent til vilde betyde et stort Gode i Administrationen, særlig hvad Regnskabsvæsenet angik, ligesom det ogsaa saa vilde være muligt at uddanne Betjentene bedre. Endvidere vilde det forøgede Tilsyn, der kunde etableres ved Hjælp af den nye Assistent, være af ikke ringe Værd. Men da Udvalget stod samlet om at nægte Bevillingen, var der jo intet at gøre. Endvidere beklagede han, at man nægtede ham Midler til forsøgsvis Anvendelse af Politihunde, om Blodhunde var der selvfølgelig aldeles ikke Tale. Flere Steder i Europa havde man forsøgt at anvende Hunde i Ftiets Tjeneste, og alle Vegne var man særdeles tilfreds med Resultaterne. Selvfølgelig var det kostbare Hunde, der maatte anvendes, da de skulde være fint dresserede, men i ethvert Tilfælde var de billigere end Betjente. Men naar man nægtede ham at anvende Hunde, haabede han, at Byraadet stillede sig velvillig, naar han, som Følge af Skovenes Inddragelse under Byens Polititilsyn, ønskede Forøgelse af Politistyrken. Han vilde

varmt anbefale Betjentenes beskedne Anmodning om en lille Lønforbedring, idet den nuværende Ordning forekom ham meget uheldig, men han vilde dog samtidig bestemt fraraade, at Oprykningen i højere Lønningsklasse skulde ske efter Anciennitet, og haabede ikke, at det samlede Raad i denne Henseende fulgte Mindretallets Indstilling. Oprykningen efter Anciennitet vilde af flere Grunde være meget uheldig, særlig derved at de ældre Betjente let vilde kunne spærre Oprykningen for de yngre, dygtige Folk, som fortjente at komme frem. Forskellige Lønningsklasser maatte man have, derom var vist alle enige, og han fandt, at den af ham foreslaaede Inddeling var bedre end Oprettelse af Lønningsklasser for henholdsvis Ordens-, Opdagelses- og Inspektionsbetjente. Hvis Oprykningen skulde ske efter Anciennitet mistede Korpset let Tilgang af de bedst kvalificerede Kræfter. Med Hensyn til Gratialerne fra Politikassen vilde han bemærke, at disse Gratiale ikke kunde regnes som fast Indtægt, og at de ikke alene uddeltes som Belønning for udvist Dygtighed, men at man ogsaa ved Uddelingen tog Hensyn til Alder. Kun een Gang var det sket, at en Betjent intet Gratiale havde faaet. Den Lønforbedring, Betjentene nu anmodede om, var i Virkeligheden et Dyrtidstillæg, som vilde være i højeste Grad vel-fortjent. Rigtigheden af Hr. Simonsens Beregninger over Betjentenes Lønninger betvivlede han selvfølgelig ikke, men han forstod dog ikke, hvorledes Lønningerne kunde komme saa højt op, og i hvert Fald maatte man erindre, at Gratiale-beløbene var flydende. Det var selvfølgelig et Gode for Betjentene, at de nu var pensionsberet-tigede, men han vilde dog paapege, at dette med-førte en Udgift for dem af $2\frac{1}{2}$ til 5 pCt. af deres

Indtægt, og endvidere vilde han erindre Byraadet om, at de saakaldte »gode Tider« i Virkeligheden var de ugunstigste for fastlønnede Folk. Med Hensyn til Betjentenes Arbejde vilde han udtale, at det var meget anstrengende. En ikke ringe Del var Nattjeneste, og Betjentene skulde til enhver Tid, ogsaa i Fritiden, være parat til Udrykning, stedse uden Ekstrabetaling. Og faa Mennesker havde saa lidt Fritid som Betjentene, ialt havde de ca. 22 Dage fri om Aaret. Betjentenes Forhold til Borgerne var vist i Almindelighed særdeles godt, og han var sig bevidst, at der fra Ledelsens Side gjordes det yderste for stedse at fremme det gode Forhold. Endvidere vilde han fremhæve, at naar Sundhedskommissionen ønskede oprettet en Sekretærpost, var dette Ønske meget berettiget. Som det gik nu, vilde Sagerne ikke kunne fremmes saa hurtigt, som heldigt var. Han var endelig i fuld Overensstemmelse med Hr. Simonsen, naar denne ønskede Ambulancen forbedret, men han forment, at man i den Henseende stod sig ved at etablere en Sammenslutning med Brandvæsenet. —

Den fra Politimesteren i sin Tid fremkomne Indstilling om Ansættelse af en 2den Politiassistent var saalydende:

»P o l i t i m e s t e r e n

i

Aarhus, den 17. Septbr. 1906.

Den meget betydelige Vækst, Folketallet her i Aarhus har været i de sidste Aartier, har jo nødvendigt medført en tilsvarende Vækst ogsaa af de Forretninger, som henhøre under Politiet. Medens Politibetjentenes Antal i Aarenes Løb¹ har faaet en om end ret moderat Forøgelse, er der stadig kun ansat 1 Politiassistent, et For-

hold, jeg formener bør forandres, og som jeg derfor tillader mig at forelægge det ærede Byraad til velvillig Overvejelse.

Efter Politiafficiens af Stiftamtet i 1869 og 1882 approberede Instruks er blandt andet udtrykkeligt følgende særlige Forretninger henlagte under ham 1) Pas- og Viseringsvæsenet, 2) Anmeldelse om til- og fraflyttede Tjenestefolk, 3) Transportantvæsenet, 4) Tilsynet med løsagtige Fruentimmer, 5) Behandlingen af Hittegods og Koster, 6) Oppebørsel af Hundeafgift, 7) Lægdsvæsenet samt Udbetaling af Marschpenge, 8) Tilsynet med Dampfartøjer og Dampkedler paa Landjorden 9) Alimentationsbidrags Indfordring. De her angivne specielle Forretninger angiver imidlertid selvfølgelig kun en ringe Brøkdelt af Politiafficiens Forretninger, idet de, der, om jeg saa maa sige, ligefrem følge af Forholdets Natur, slet ikke ere nævnte, saaledes f. Eks. hans hele almindelige ledende og tilsynsførende Stilling ved Ordens- og Opdagelsespolitiet. Det vil sikkert ikke blive betvivlet af nogen, at det er ganske umuligt med den Udvikling, Byen har taget, for Politiafficienten at udføre de under ham specielt henlagte Forretninger alene uden Hjælp, og derfor har det ogsaa været nødvendigt i ret betydeligt Omfang at lade Forretningerne udføre af Politibetjente under Politiafficiens Tilsyn, og det har været nødvendigt at lade denne Forskydning nedefter foregaa i større Omfang end i Længden forsvarligt, navnlig for saa vidt angaar Pengeoppebørsler og Regnskabsvæsen.

Jeg maa derhos anføre, at det ikke er muligt at anvende Politiafficienten, naar der kun haves 1 til Raadighed, i det Omfang, som er nødven-

digt og ønskeligt til Politistyrkens Dygtiggørelse og Polititjenestens Forbedring. Jeg skal her kun paapege, at det hidtil kun har været muligt en Gang imellem, med Aars Mellemlum ved Foredrag og paa anden Maade at undervise Betjentene, noget som burde indgaa som et fast Led i deres Uddannelse, saaledes at der hvert Aar regelmæssigt boldtes saadanne Kursus, som utvivlsomt vilde være til megen Nytte. Der trænges ogsaa til et virksommere overordnet Tilsyn i forskellige Retninger f. Eks. med de beværtningsdrivende, af hvilke mange drive deres Forretning paa en i enhver Henseende ulastelig Maade, men af hvilke paa den anden Side, ikke faa antageligt paa mange Punkter handle saavel imod Vedtægter som Love, og det vilde være i høj Grad heldigt, om man ad denne Vej ved et skærpet overordnet Tilsyn kunde, f. Eks. indskrænke det betydelige Antal af Drukkenskabsforseelser, som begaaes.

Det er min Hensigt at søge gennemført en hyppigt vekslende Patrouillering i de forskellige Distrikter, men vil dette næppe være muligt under de nuværende Forhold, idet en saadan Reforms Gennemførelse stiller ret store Fordringer til de overordnedes Tid og Tilsyn.

Den Omstændighed, at Politikamrets Lokaler nu henflyttes til det nye Thinghus, altsaa et godt Stykke fjernet fra Politistationen, vil yderligere beslaglægge Politiasistentens Tid og Arbejdskraft samt i væsentlig Grad besværliggøre Forretningsgangen; den i Thinghuset oprettede Politivagt vil komme til at staa under Politiasistentens Tilsyn, og det er en Selvfølge, at personlige Konferencer mellem mig og ham i mangfoldige Tilfælde vil være absolut nødvendige.

Endelig skal jeg anføre, at man ved Opretelsen af en ny Politiassistentplads antageligt vil kunne undgaa Ansættelsen af en særlig Arresthusinspektør, noget jeg ellers vil antage, Forholdene om kort Tid vil paakræve. Det er en Selvfølge, at jeg som Politimester, efter det Omfang mit Embede i det hele har, ikke vil kunne føre noget effektivt i Detailler gaaende Tilsyn med Arresthuset og dets Administration, hverken indadtil eller udadtil; men et saadant Tilsyn vil sikkert snart vise sig nødvendigt; jeg formener, at Tilsynet kunde henlægges til den af de to Politiassistenter, som fik Kontor paa Thinghuset, idet jeg gaar ud fra, at det maatte blive der, saadant Kontor maatte indrettés. Man vilde saaledes ogsaa kunne imødekomme det af Frederiksbjergs Beboere gentagne Gange udtalte Ønske om, at faa en Politistation i denne Bydel.

Jeg tillader mig derfor ærbødigst at indstille til det ærede Byraad, at der ansættes en Politiassistent til her i Byen. Det vil utvivlsomt medføre en betydelig Forbedring af den gældende Politiordning«.

Lotttrup sluttede sig til Formandens og Hr. Nørgaards Udtalelser om, at Udgifterne til Skole o. s. v. rettelig hørte hjemme under Staten, og han beklagede, at Slagtehuset stedse krævede større Tilskud. En virkelig Folkebadeanstalt vilde sikkert være et stort Gode, og det glædede ham, at Badeanstalten blev udvidet, da det ikke lod til, at den af flere Borgere projekterede Badeanstalt blev til noget. Den ny Ordning af Musikforholdene i »Vennelyst« vilde sikkert virke meget tilfredsstillende, og den gode Musik vilde nok medføre, at »Vennelyst« atter bragtes paa Fode Lykkedes dette Forsøg ikke, maatte man nøjes med

at gøre »Vennelyst« til en aaben Have. Han paatalte den uheldige Maade, hvorpaa Vejanlægene foregik i »Friheden«. Der burde af kyndige Folk udarbejdes en bestemt Plan over Vejanlægene i »Friheden«, saa denne Skov kunde blive, hvad den havder Betingelser for, en virkelig Lystpark. Om vore Kirkegaardsforhold vilde han ikke udtale sig rosende. Aarhus var i den Henseende langt tilbage, særlig Odense maatte man tage til Mønster. Paa vore Kirkegaarde herskede der for megen Ufred, og der var for mange Laager. De mange Adgange førte til Blomstertyverier, og de mange Affaldsbunker prydede ikke. Det var at haabe, at man ud af den nye Kirkegaard mod Syd vilde kunne bringe noget kønt, og han henstillede, at Kirkegaardene kom under en ensartet Overledelse.

Sa broe glædede sig over, at man nu indsaa det berettigede i, at Staten overtog visse Dele af de nu kommunale Udgifter, men skulde der opnaas noget paa dette Omraade, var det ikke nok kun at lade Købstadforeningen virke, den var sikkert ikke energisk nok, man burde ogsaa henvende sig til Sogneraadforeningen. By og Land maatte virke enigt, saa opnaaedes der nok noget. Til Budgetudvalget ønskede han at sige, at man burde søge at enes om de mindre Udgifter, dog burde »Flakkebjerg« ingen Understøttelse have. Det vilde være smukt, om man kunde komme dertil, at der ved alle Begravelser anvendtes Orgelspil, særlig for de smaa Begravelser med det lille Følge vilde Musikken virke gribende, og det vilde bidrage til paa dette Punkt at hæve Forskellen mellem fattig og rig. Han sluttede sig til Hr. Lottrups Udtalelse om Ønskeligheden af en virkelig god Folkebadeanstalt. Til Politimesteren vide han sige, at skønt det maatte indrømmes, at vort Politi i

Almindelighed optraadte særdeles høfligt, saa skete der dog Misbrug, som Regel vel i Hidsighed eller Overilelse, men han haabede, at Politiet paa enkelte Omraader vilde reformere, saaledes at det blev lettere for Folk at komme paa Politistationen. Særlig enligstillede Kvinder, forladte Hustruer og ugifte Mødre, som henvendte sig paa Politistationen, havde Krav paa at behandles humant og med Imødekommenhed. Selv om man i Aar nægtede at give Lønning til en ny Assistent, vilde denne Bevilling nok senere blive givet, for det Lovforslag om fraseparerede Kvinder, der i Aar sikkert blev til Lov, vilde medføre forøget Polititjeneste, og Værgeraadene gav ogsaa Politiet større Arbejde. For Værgeraadene havde Politiets Arbejde været meget værdifuldt, men han vilde henstille, at Politiet i saadanne Sager optraadte saa »civilt« som muligt. Naar Hr. Simonsen foreslog, at Arbejdet med Byens Uniformer skulde bortliciteres, maatte han ønske, at Vedkommende, der fik Arbejdet, skulde betale sine Folk efter den gældende Arbejdstarif. Det var i højeste Grad beklageligt, at man fra en vis Side i den senere Tid søgte at ophidse Befolkningen mod Alderdomsunderstøttelsesudvalget, og Kommunen vilde sikkert føleligt faa det at mærke i det kommende Aar. Selvfølgelig var det smaa Summer, man kunde anvende til de alderdomsunderstøttede, som boede ude i Byen, men Aarhus stod dog højest af alle Købstæder, og det vilde være i høj Grad uretfærdigt, om man nu vilde søge at gøre vort Alderdomshjem til et blot og bart Skilt. De, der boede paa »de gamles Hjem«, var selvfølgelig de dyreste, men det var ogsaa de ældste og svageligste, og i Virkeligheden var »de gamles Hjem« et Sygehus.

Filtenborg meddelte, at ifølge den nye Ordning paa Marselisborg vilde Byen allerede til 1.

Marts overtage Havelodderne, hvorfor Udvalget i nær Fremtid vilde indkalde Havelejerne for at faa oprettet nye Lejekontrakter. Til Hr. Lottrup's Om-tale af »Friheden« vilde han sige, at man der var bundet til en bestemt Plan, som gjaldt i ti Aar, men iøvrigt forekom det ham, at »Friheden« blev drevet som Park, og at de Veje, der var anlagte, var baade smukke og gode. Han vilde endvidere gøre Hr. Lottrup opmærksom paa, at flere af Slagtehusets Institutioner saaledes Kølehuset ikke burde give Overskud. Til April vilde muligvis Arbejdet ved Eksportstaldene og Markedspladsen være tilendebragt, dog afgang dette noget af Baneau-toriteterne. Det var ønskeligt, om Udvalget vilde tage Spørgsmaalet om Renholdelsen af de makadamiserede Gader op, denne Renholdelse kostede nu ret betydelige Beløb og var dog ikke tilfredsstillende. Om Budgetforslaget i sin Helhed vilde han sige, at det var et Kompromis, der var fremkommet ved, at man gensidig havde givet Afkald paa Ønsker, og derfor burde der ikke ændres ved det. Det mest bemærkelsesværdige ved det var de mange Lønforhøjelser, som selvfølgelig ikke alle fik Del i, men de forbigaaede kunde muligvis senere komme med. Udgiften til Musikken i »Vennelyst« maatte betragtes som rent midlertidig og vilde ikke være kommet med uden Byraadets særlige Vedtagelse.

Mikael Johansen undrede sig over, at de mange Andragender, der i Aarets Løb indgik til Byraadets, druknede i Udvalgene og først ved Budgetbehandlingen blev tilgængelig for Medlemmerne. Ethvert Andragende burde frem i Raadet. Ordningen nu betragtedes vist som en Lettelse for Byraadsmedlemmerne, men den var ret kedelig for Ansøgerne. Blandt de opdyngede Andragender havde han fundet et fra Overlærerne, og han be-

klagede, at man ikke havde imødekommet disse. Det var dyre Tider at leve i, særlig for de fastlønnede, og naar Overlærerne søgte om fri Varme og Lys, var det meget berettiget. Vilde man ikke gaa med dertil, burde man yde dem et Løntillæg, som de vist ifølge Skolelovens § 22 var berettiget til at fordre. Han forbeholdt sig ved 2. Behandling at stille Forslag desangaaende. Det glædede ham, at man foreslog Forhøjelse af Timelærernes Løn, men ogsaa Skatteopkræverne kunde nok tilkomme at faa et lille Tillæg. De var nu 25 Aar om at naa den højeste Løn; de burde, som de ønskede, stige hvert 3. Aar. Ogsaa herom vilde han stille Forslag ved 2. Behandling. Han beklagede meget, at man ikke vilde bevilge Beløbet til Anskaffelse af Politihunde, der sikkert vilde gøre stor Gavn. Med Begivenhederne fra sidste Somner i frisk Minde maatte man fordre, at Forholdene i vore Skove forbedredes. Med Hensyn til Betjentenes Lønforbedring fandt han det rigtigst, at det overlodes Politimesteren at bestemme Oprykningen, saa han derved blev i Stand til at hæve den dygtige. Betjentene havde et anstrengende Arbejde og en sørgelig lille Fritid, saa i hvert Fald burde Striden om Oprykningen ikke gaa ud over dem. Han beklagede, at Budgetudvalget foreslog at stryge de 75 Kr. til Skytteforeningen, der ikke godt kunde undvære dette lille Beløb. Endvidere beklagede han, at man havde udsat Ombrolægningen af den ene Halvdel af Knudrisgade. Han vilde stille Forslag derom ved næste Behandling. Vore Indkvarteringsforhold trængte sikkert til at omordnes noget, visse Gader f. Eks. Strandvejen var vist hidtil helt sluppet for denne Byrde. Til Belysningsudvalget vilde han henstille, at Grundejerne, for at faa indført Stikledninger i Husene, kom til at betale lige

meget, hvilken Side af Gaden deres Ejendomme end laa paa. Han fandt det fuldstændig rigtigt at overtage »Vennelyst«, men da Byen nu gav Musik, burde Lejen sættes op og ikke ned. Han ønskede oplyst, hvilken Rente vi fik af vore Penge, Byens og Havnens, og hvilken Rente vi maatte svare, naar vi laante Penge. Til Hr. Nørgaard vilde han sige, at det forkom ham, at Hr. Nørgaard havde bebudet Finsensgades Gennemførelse samtidig med den ny Skoles Indvidelse, men nu saa det vist noget anderledes ud. Forholdene paa Bispetofteften burde ordnes, det vilde ikke koste synderligt at pynte lidt op der. De Tal, Hr. Simonsen fremkom med til Støtte for Oprettelsen af et kommunalt Apotek, passede sikkert ikke helt, idet der i et Apotek skulde holdes Medhjælp, men iøvrigt maatte han tilstaa, at han var ingen Ynder af kommunal Drift i det hele taget. Det glædede ham at høre den store Tilslutning til, at Staten burde overtage Udgifterne til Skole- og Retsvæsen. Socialdemokraterne havde tidligere dette Punkt øverst paa deres Program, men nu lod det til, de var blevet mere »uldne«. Købstadforeningen burde tage sig af dette berettigede Krav, men han troede ikke, en Forbindelse med Sogneraadforeningen vilde hjælpe. Det var os selv, Bybeboerne, der maatte virke, ellers blev det anlagt efter Landsbyforhold. Tuberkuloseloven med dens Rengørelsespaabud i Skolen var et godt Eksempel.

Jul. Andersen fandt det underligt, at Forskønnelsesudvalget, som havde været imod Byraadsbeslutningen om Musik i »Vennelyst«, nu skulde til at forsvare Musikken. Byraadet havde vedtaget, at der skulde være Musik 4 Gange om Ugen, og at Entreen skulde være 15 Øre. Udvalget foreslog 6 Gange om Ugen og saa af et stort Orkester. Skulde der være Musik, burde det være god Musik, men saa maatte man ogsaa betale for den. Re-

staurationen havde været averteret, men der var kun indkommet to Tilbud, nu blev den udbudt igen. Men hele Ordningen var jo kun midlertidig og gjaldt kun for det kommende Aar. Naar Hr. Lottrup klagede over Kirkegaardforholdene, maatte det dog betones, at selv om de ikke var fuldt ud gode, var de dog langt bedre end i tidligere Tider. Der var nu gode grusede Veje og bedre Gangstier, og den megen Tale om Ufred var vist en mild Overdrivelse, men naturligvis kunde man ikke forlange alt af det nuværende Tilsyn, der bestod af et Par gamle Mænd, der kun fik en meget lille Løn. Vilde man have bedre Tilsyn, maatte man betale mere. Naar Hr. Lottrup henviste til Odense, ja saa skulde det indrømmes, at Forholdene der var udmærkede, men der maa ogsaa tages Hensyn til, om en Kirkegaard benyttedes lidt eller meget, samt til Jordbundsforholdene. Her var Kirkegaarden som bekendt en eneste Lerknold, og de hyppige Gravninger gjorde det derfor yderlig vanskelig altid at holde den i bedste Stand. Han vilde støtte Hr. Johansens Forslag om, at Ombrolægningen af Knudrisgade toges med i Aar.

Samuel sen vilde til Hr. Johansen sige, at Socialdemokraterne som hidtil ønskede, at Staten overtog Udgifterne til Skole- og Retsvæsen o. s. v. Den foreslaaede Udgift af 1200 Kr. til Forøgelse af Vandmængden til de højestliggende Dele af Frederiksbjerg, vilde kun gøre det muligt at skaffe disse Bydele tilstrækkeligt Vand en Time før om Morgen. I en nær Fremtid vilde et nyt Vandtaarn samt en større Beholder sikkert blive nødvendig, men vi havde nu maattet resignere. Brolægningsudvalget havde dog resigneret mest. Han vilde støtte Hr. Johansens Forslag om Brolægning af Knudrisgade, ligesom han ønskede Forholdene

ved Frederiksalle adskilligt mere forbedret. Han skulde derom stille Forslag ved 2. Behandling. Han ønskede nedsat et Lønningsudvalg, saa der kunde fremkomme større Ensartethed paa Lønningernes Omraade, Men det skulde dog fremhæves, at de, der havde ofret Tid og Penge paa deres Uddannelse, burde lønnes bedre end de, der intet havde lært. En Folkebadeanstalt vilde sikkert kunne gøre stort Gavn, og den Sag burde nærmere overvejes.

Vestesen indrømmede, at Fordringerne om Forbedring af Veje og Gader var stærkt beklippede, men man maatte resignere. Knudrisgade havde Udvalget ikke tænkt sig trængte saa stærkt, men skulde den med, maatte Nørreallé vente, og Knudrisgade var dog brolagt, hvad ikke var Tilfældet med Nørreallé, som tilmed kostede betydeligt til Vedligeholdelse og Rengøring. Nørreallé maatte derfor foretrækkes, og Knudrisgade vente et Aar. Udvalget vilde gerne have ofret lidt mere ude ved Ceres, men det, der blev gjort, vilde dog pynte noget. Vandforbruget til Vanding af Byens Gader steg stadigt, særlig i Fjor brugtes der meget, men man havde ogsaa Følelsen af, at Befolkningen var tilfreds med den hyppige Vanding. Hvor meget, der forbrugtes, vidste han ikke, men man kunde til Sommer let undersøge det. Hr. Simonsens Forslag om Vanding med Saltvand fra to Pumpestationer troede han ikke vilde være heldigt. Det, der kostede Pengene, var ikke saa meget Vandmængden, som Transporten og Spredningen, og efter Hr. Simonsens Forslag vilde man faa betydelig længere Kørevej end nu, da man kunde tage Vandet fra Opstanderne i Gaderne. Til Hr. Samuelsens Anke over, at der anvendtes for lidt i Frederiksallé, maatte han dog fremhæve, at der var budgetteret Forbedringer for 8000 Kr. i denne

Gade; forlangte man mere, maatte hellere det hele anvendes til Knudrigade. Naar Hr. Johansen udtalte, at Hr. Nørgaard fremhævede Gas- og Elektricitetsværket som gode Aktiver, maatte han tilstaa, at saaledes forstod han ikke Hr. Nørgaard. Der stak store Kapitaler i disse Værker, og Byens Nettoindtægt var kun $3\frac{1}{2}$ pCt., Bruttoindtægten kun 10 pCt., saa daarligere kunde det, forretningsmæssig set, ikke være. Og Grunden til det ringe Udbytte laa ikke deri, at Elektricitetsværket var for dyrt bygget, for ved Sammenligning med statistiske Oplysninger fra Tyskland viste det sig, at vi stod rigtig pænt. Men det ringe Udbytte mane til Forsigtighed med Nedsættelse af Priserne. Til Hr. Johansen vilde han meddele, at Udvalget havde indført, at Indlæg af Stikledninger betaltes med en vis Takst pr. løbende Alen Facade. En gratis Folkebadeanstalt i Forbindelse med Gas- og Elektricitetsværket var det ikke muligt nu at etablere uden direkte Kulforbrug; før de nye Kedelanlæg havde fundet Sted, kunde det ikke lade sig gøre. Han vilde bestemt advare imod, at man kom ind paa at give Løntillæg i Form af gratis Varme og Lys.

Jakob Jensen mente, at den Stigning af godt 40000 Kr. paa Formue- og Lejlighedskatten var saa ringe, at Skatteprocenten rimeligvis vilde gaa ned, særlig da Skatteevnen var i Fremgang. Det var et Spørgsmaal, om det var klogt, at Bro-lægningsudvalget havde resigneret saa meget. Der burde sikkert nu have været medtaget større Beløb, ellers vilde denne Konto i de kommende Aar stige altfor enormt. Naar Bro-lægningsudvalget foretrak at brolægge de makadamiserede Gader først, fandt han, at det var meget rigtigt, da disse Gader kostede betydelige Summer til Renholdelse.

Han havde haabet, at man havde taget den lille Bevilling til Asfaltering ud for Søndre Byskole med, og han henstillede til Udvalget at fremkomme med Forslag derom til 2. Behandling. For syvende Gang havde han lyst efter den kommunale Badeanstalt, og han syntes, Belysningsudvalget skulde lade være at omtale denne Anstalt, naar det dog aldrig kom med Forslag derom. Men hvis Badeanstalten engang skulde komme, haabede han, at den blev drevet efter Hamborgs Mønster, saaledes at Arbejderen, medens han badede, kunde faa sit Linned vadsket og tørret. Ved Beregningen af Gasværkets Udgifter havde man sikkert glemt at medregne Renten af den betydelige Driftskapital, hvis denne medtoges, vilde Udbyttet være endnu ringere. Gas- og Elektricitetsværket burde give Udbytte; hvis en privat Mand drev disse Værker, vilde Prisen for Gas og Elektricitet sikkert være meget højere. Med Hensyn til Ordningen af Forholdene i Bispetofte vilde han sige, at man havde en Plan fremme, men en bestemt Mand, som havde Evner til at hindre Udviklingen, bar Skylden for, at man ikke var videre med Bispetofte, end man var, lige som samme Mand ogsaa havde optraadt hindrende for Planen om Arbejderne paa begge Sider af Aaen. Til Hr. Sabroe vilde han sige, at man altid ved Licitationer tog det Forbehold, at Arbejdet i skulde udføres i Overensstemmelse med Dagspriserne. Til Politimesteren ønskede han at udtale, at selv om Politiet lønnedes noget bedre i Randers, saa var Betjentenes Antal der til Gengæld forholdsvis ringere end her. Til 2. Behandling vilde Skoleudvalget stille Forslag om en Bevilling paa 500 Kr. til Anlæg af en botanisk Have til Brug for Skolerne. Ønske om Bevilling til Indretning af Badelokaler i Skolerne i Kristiansgade og Munke-

gade, til Indlæg af Varmeapparat i Nordre Byskole og til Omforandring af Sanglokalet og Badelokalet i Nørrebros Byskole vilde endvidere snart komme. Til Hr. Johansen vilde han sige, at den forøgede Rengøring af Skolerne ifølge Tuberkuloseloven kun kostede Byen ca. 3000 Kr., idet Forholdene her i Forvejen var ret gode. Naar Hr. Johansen mente, at Overlærernes Andragende ikke havde været fremme før nu, saa maatte Hr. Johansen huske fejl, for Andragendet var gaaet den sædvanlige Vej fra Byraad til Budgetudvalg. Han mente ikke, der var Anledning til at give Overlærerne Lønforhøjelse, og i hvert Fald burde det ikke være i Form af gratis Lys og Varme, saa hellere Valuta. Men Overlærerne fik forøvrigt nu et Afslag af $\frac{1}{4}$ af deres Timetal, og dette maatte betragtes som et ikke ringe Løntillæg. Hvis Overlærerne gik til Ministeriet, og dette tvang os til at give Overlærerne mere, saa maatte vi naturligvis betale.

J. C. Petersen vilde takke Budgetudvalget, fordi de af Bygningsudvalget begærede Beløb var optaget i Budgettet. Den foreslaaede Udvidelse af Badeanstalterne mod Syd var i Virkeligheden ikke ringe og vilde sikkert vinde Tilfredshed; der vilde blive 15 Alen længere Bro i Damebadene og 30 Alen i Herrebadene. Han beklagede, at Budgetudvalgets Mindretal ønskede Sandkasserne fjernet. Hele Lejen, 144 Kr., var i Virkeligheden Nettoindtægt, idet det til Reparationer indrømmede Beløb af 50 Kr. aldrig anvendtes. Sandkisterne gav altsaa 57 Øre pr. □ Alen, hvad der maatte siges at være en god Forretning, og man maatte ogsaa betænke, at flere Mænd tjente deres Brød ved disse Sandkister. Det forbavsede ham, at Byraadets Beslutning om Musik i »Vennelyst« havde udviklet sig til det, der nu blev foreslaaet. Byraadet havde

tænkt sig Musik nog. gø om Ugen, det var imidlertid blevet til 6 G gø om Ugen, og hvis Udgifterne til Musikken skulde kunne dækkes, maatte 6—700 Mennesker hver Aften gaa i »Vennelyst«, og det var dog vist for meget forlangt. Han haabede derfor, at dette Forslag blev ændret. At Vandforsyningen paa Frederiksberg ikke kunde forbedres i større Grad, var meget beklageligt. Særlig i Sygdomstilfælde kunde det være ret generende at mangle Vand ved Nattetid. Med Hensyn til Gas- og Elektricitetsværket vilde han pointere, at det burde drives købmandsmæssig, altsaa forrente sig godt. Gas og Elektricitet var til en vis Grad Luksusartikler, i alt Fald ikke nødvendige som Vand. Det forekom ham, at der burde gøres noget for at faa Værket til at ligge mere frit, muligvis burde man købe de to gamle Ejendomme, der laa ved Indkørselen til Værket. Han vilde slutte sig til Hr. Sabroes Udtalelser om »de gamles Hjem«. Vel var det smaa Summer, de alderdomsunderstøttede ude i Byen fik, men Pengene blev fordelt saa retfærdigt som muligt, og man maatte erindre, at de fleste alderdomsunderstøttede ude i Byen dog var noget arbejdsdygtige, hvad ikke kunde siges om de gamle, svagelige Mennesker, der boede i »de gamles Hjem«.

Nørgaard kunde ikke tiltræde Hr. Petersens Udtalelse om Gas og Elektricitet som Luksusartikler, hvorimod han hellere vilde kalde det Luksus at købe de gamle Ejendomme ved Gasværket for at faa dette til at præsentere sig bedre. Til Hr. Johansen vilde han sige, at han ikke havde givet uindfrie Løfter om Finsensgade og Bispetofte. For Bispetoftens Vedkommende drejede det sig kun om at undersøge Forholdene; flere Planer var imidlertid fremme, men for Øjeblikket var der intet at gøre. Forslaget om at indføre fælles Lønskala

for Kommunens Funktionærer var drøftet i Budgetudvalget, men man mente, at det vilde blive en meget kostbar Historie, for selvfølgelig maatte man i saa Tilfælde lægge de højeste nuværende Lønninger til Grund for Beregningerne. Naar man slog saa stærkt paa, at Brolægningssudvalget havde resigneret meget, vilde han dog minde om, at dette Udvalgs Konto var 6000 Kr. større end i indeværende Aar.

Filtenborg fremhævede, at man aldrig før havde foreslaaet saa store Lønforhøjelser som i Aar, og han vilde beklage, om Hr. Johansen fremkom med nye Forslag ved 2. Behandling.

Nørgaard anbefalede at give Overlærerne et Løntillæg, dog ikke i Form af fri Varme og Lys. Man maatte ikke her tale om Trang, Overlærernes Gerning var meget ansvarsfuld, og ifølge Skoleloven havde de utvivlsomt Krav paa Lønforhøjelse, men Sagen ordnedes maaske lettest ved, at Overlærerne henvendte sig til Ministeriet.

Jakob Jensen vilde oplyse, at Skoleplanen, som ogsaa indeholdt Bestemmelse om Overlærernes Løn, var approberet af Ministeriet.

Simonsen beklagede Uoverensstemmelsen mellem Formanden og ham angaaende Løntillæget til Skovfogeden i Riis Skov, og han fastholdt, at han ikke var gaaet med til den foreslaaede Forhøjelse. Overfor Politimesteren vilde han ligeledes fastholde, at der i Budgetudvalget havde været Tale om i det mindste een Blodhund. Han fandt fremdeles, at Oprykning efter Anciennitet var det retfærdigste; de gamle Betjente vil kun rent undtagelsesvis spærre Oprykningen for de yngre, og Politimesteren havde mange andre Midler til at fremhæve og belønne de dygtige. Det nuværende System med en eneældig Politimester indeholdt

en Fare for Spyttslikkeri og Øjentjeneste, som var meget utiltalende, ligesom det ogsaa var farligt for det gode Kammeratskab. For at gøre en Indrømmelse vilde han gaa med til, at lade Politimesteren bestemme Oprykningen fra mellemste til øverste Lønklasse, mod at Oprykningen saa foregik efter Anciennitet fra laveste til mellemste Klasse. Saa kunde Politimesteren nok holde de Betjente, han ikke syntes om, borte fra den højeste Lønning, men han kunde dog ikke vedblivende lade dem staa paa den laveste. Naar det fremhævedes, at Forholdet mellem Politi og Befolkning var godt, kunde han ikke slutte sig dertil. Vort Politi var ikke populært. Han tvivlede ikke om, at Politimesteren tilstræbte at fremskaffe et godt Forhold, men Bestræbelserne faldt ret uheldigt ud, og Fadæcerne var for iøjnefaldende. Betjentene noterede over en lav Sko, og for faa Aar siden blev selv Børn idømt Bøder for saa ubetydelige Forseelser som at fløjte lidt højt paa Gaden. Vi savnede her i Byen en offentlig Politiret. Folk havde en saadan Skræk for Politiretten, at de meget let gik ind paa de saakaldte »Bøder i Mindelighed«. Hr. Sabroes Forslag om Orgelspil ved alle Begravelser vilde han gerne slutte sig til, men Organisten skulde betales, og Musikken var dog i nogen Grad Luksus. Han var fuldstændig imod at forhøje Overlærernes Løn. Kunde Ministeriet tvinge os dertil, maatte vi jo selvfølgelig betale, men han troede det ikk. Skulde de mange Ændringsforslag om Lønforhøjelser gennemføres, samtidig med at Gas- og Elektricitetsværket intet Overskud skulde give, saa afskrækkede det ikke ham; derved vilde man vel nok blive nødt til at lægge 150000 Kr. paa Skatten, og vi vilde faa en meget høj Skatteprocent, men naar der skete en lille Forandring i Frem-

gangsmaaden ved Ligningen, kunde det kun være til Gavn for de mindre velstillede. Han fastholdt, at hans Beregninger for et kommunalt Apotek var rigtige, og fraraadede at forsøge med Udbydelse af Renholdelse af de makadamiserede Gader.

Politimesteren glædede sig over Hr. Simonsens Imødekommenhed med Hensyn til Oprykningen i de forskellige Lønningsklasser, men han vilde endnu engang udtale, at der fra hans Side aldrig havde været Tale om at anskaffe en Blodhund. Hr. Simonsens almindelige Angreb paa Politiet skulde han ikke komme nærmere ind paa, men enhver vilde indse, at Politimesteren ikke kunde bære Ansvar for ethvert Fejlgreb af Betjentene. Med Hensyn til »Bøder i Mindelighed« fandt han, at det var en meget praktisk og hensynsfuld Fremgangsmaade, og blev der begaaet Overgreb, vidste Folk, at der kunde klages til ham, han undersøgte altid meget nøje enhver Klage. Til Hr. Sabroe vilde han sige, at Politiet i Værgeraadssager optraadte saa »civilt« som muligt.

Sabroe vilde i Tilslutning til Hr. Simonsen henstille, at man gik mindre summarisk til Værks overfor Smaaforseelser, samt at Bøderne for Bagateller nedsattes til det mindst mulige.

Samuel sen paapegede, at hvis der skulde skaffes Vand hele Natten paa Frederiksbjerg, vilde det medføre en meget betydelig Udgift. De 10,000 Kr. til supplerende Boringer vilde være tilstrækkelig i Aar, men man maatte snart have fat paa den store Plan om Boringerne i Ormslev Enge.

Müller beklagede Enigheden i Budgetudvalget om at nægte Overlærerne fri Varme og Lys. Han kunde ikke opfatte det som andet end en Insi-

uation enten mod Overlærerne eller de kommunale Bestillingsmænd, som havde fri Varme og Lys. Det forekom ham, at det vilde være meget rimeligt, om man tilstod Overlærerne den Løn, som Loven tillagde dem. Aarhus var en af de Byer, som lønnede sine Lærere daarligst. Han vilde til 2. Behandling stille Forslag om Dyrtidstillæg til alle Lærerne, hvad han ikke vilde have gjort, hvis Budgetudvalget havde taget lidt mere hensynfuldt paa Overlærernes Andragende. Nu var der for Overlærerne vel intet andet at gøre end at gaa til Ministeriet.

Mikael Johansen var imod inddirekte Skatter. Under de gamle Skattelove havde man ikke haft nødigt at anvende en høj Skatteprocent, fordi man da havde Adgang til at forhøje Skatteindtægten. Det kunde man ikke nu gøre i samme Grad, og derfor havde vi de højere Skatteprocenter. Han vilde ikke være med til en lav Skatteprocent, naar det derved gik ud over de lave Lønninger. Ej heller vilde han stille Forslag om, at Gas- og Elektricitetsværket intet Overskud skulde give, men han var vedblivende af den Anskuelse, at Overskudet var for stort.

Magnus Nielsen beklagede paa Fattigudvalgets Vegne, at Inspektøren og Forvalteren ingen Lønforhøjelse fik. Arbejdet blev større og større for disse, særlig Fabriksloven, Tuberkuloseloven og Værgeraadsløven havde stærkt forøget deres Arbejde, særlig da deres Kontorhold var meget lille, og de kunde derfor nok have fortjent en lille Opmuntring. Imidlertid varede det ikke længe, inden Fattigvæsenets Kontorpersonale maatte forøges. Det glædede ham, at man til 2. Behandling vilde stille Forslag om Knudrisgades Ombrøglægning. Forslaget om Musikken i »Vennelyst«

kunde han ikke fuldtud tiltræde, det forekom ham, at den Sag var svulmet lovlig meget op. Han indrømmede, at Sandkisterne ikke var synderlig kønne, men man kunde jo anvende Indtægten af dem til at pynte dem lidt. Han beklagede, at man foreslog Nægtelse af Tilskud til Flakkebjerg, det var sikkert ikke klogt, saalænge vi intet Børnehjem havde selv.

Jakob Jensen mente, at Overlærerne i sin Tid burde have paatalt det, om man begik en Uretfærdighed ved Fastsættelsen af deres Løn. Forøvrigt vilde han tilføje, at det var gammel Vedtægt, at et Medlem ikke maatte tale i sin egen Sag.

Formanden bekræftede Rigtigheden af Hr. Jakob Jensens Udtalelse.

Rahr vilde lægge et godt Ord ind for Ridestierne, som man havde altfor faa af. enten de saa benyttedes af Ryttere eller Cyklister. Han anbefalede Ombrolægning af Mindegade, hvor Forholdene var i høj Grad slette. Brolægningen i Mindegade var meget gammel, og Stenene derfor yderlig slidte. Endelig havde de hyppige Opbrydninger for Indlæg af Gas bidraget ikke lidt til, at Mindegades Brolægning nu var i saa elendig Forfatning. Trafikken var meget stor i denne Gade, og Beboerne havde rimelig Krav paa en snarlig Forbedring. Han vilde foretrække, at man lod de makadamiserede Gader vente lidt og i Stedet for tog fat paa Knudriggade og Mindegade.

Simonsen undrede sig over den Motivering Hr. Müller havde brugt til sit Forslag om Dyrtidstillæg til Lærerne. Han vilde minde om, at Hr. Johansen, som nu kom med saa mange Lønkrav, forleden stemte imod en lille Lønforhøjelse for nogle lavtlønnede kommunale Arbejdere.

Mikael Johansen pointerede, at han havde stemt for alt, hvad vedkommende Udvalg havde foreslaaet.

Sabroe udtalte, at Hr. Magnus Nielsen havde Ret i, at der fra Fattigkontorets Side blev udført et meget stort og udmærket Arbejde, og han vilde henstille, at man til næste Aar forhøjede Inspektørens og Forvalterens Løn. Men hvad Tilskudet til Flakkebjerg angik, vilde han bestemt tilraade, at det bortfaldt. Aarhus var en af de faa Byer, der endnu gav Tilskud til denne Anstalt.

Forslaget overgik til 2. Behandling.

2. (J. Nr. 22²¹--06). Købekontrakt med Snedkermeister Jørgen Andersen, angaaende en Parcel ved Bülowsgades vestre Side, stor 944 □ Alen, hvoraf 39 □ Alen udover det Areal, som Køberen havde Brug for, og som derfor sælges for 4 Kr. □ Alen, medens Resten 905 □ Alen betales med 8 Kr. pr. □ Alen. Altsaa ialt 7396 Kr. for hele Parcellen.

Godkendtes.

3. (J. Nr. 433—06). Regnskab over O. M. Nyrups Legat for Aaret 1906.

Gaar til Revision og Decision.

